

wo-onderzoeksmaster
Genes, Behaviour and
Health (research)
Vrije Universiteit Amsterdam

15 augustus 2017

NVAO beperkt Toets nieuwe opleiding

Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze	5
3	Opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	7
4	Beoordeling	8
	4.1 Standard 1 – Beoogde eindkwalificaties	8
	4.2 Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving	10
	4.3 Standaard 3 – Toetsing	14
	4.4 Standaard 4 – Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	15
	4.5 Algemene conclusie	16
	4.6 Aanbevelingen	16
	4.7 Graad en CROHO-onderdeel	16
5	Oordelen	17
	Bijlage 1 – Panel	18
	Bijlage 2 – Locatiebezoek	21
	Bijlage 3 – Documenten	22
	Bijlage 4 – Afkortingen	23

1 Samenvattend advies

De beoogde research master Genes, Behaviour and Health (120 EC) is ondergebracht bij de afdeling Biologische Psychologie en maakt onderdeel uit van de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam (VU). De opleiding streeft ernaar onafhankelijke en bekwame onderzoekers op te leiden binnen het domein van de gedragsgenetica, tweelingonderzoek en genetische epidemiologie, met een nadruk op gedrag en gezondheid. Het panel onderstreept de noodzaak en uniciteit van de opleiding en stelt dat deze tegemoet komt aan de toenemende vraag naar onderzoekers die, vanuit een sterke statistische en biologische kennisbasis, onderzoek kunnen verrichten naar de complexe interacties tussen genen, omgeving, gedrag en gezondheid. Het panel plaatst echter een voorzichtige kanttekening bij de naamgeving van de opleiding die wellicht nog te veel ruimte laat voor interpretatie.

De onderzoeksmaster is ingebed in een excellente onderzoeksomgeving, zo stelt het panel vast. De opleiding wordt uitgevoerd door onderzoekers van de afdeling Biologische Psychologie die bij opeenvolgende onderzoeksevaluaties bijzonder hoge scores heeft gekregen. De connectie met het Nederlands Tweelingen Register (NTR) biedt de studenten toegang tot een rijk databestand met zowel educatieve mogelijkheden als onderzoeksmogelijkheden. Via de vele (inter)nationale onderzoeksnetwerken en samenwerkingsverbanden biedt de opleiding haar studenten de mogelijkheid keuzemodules te volgen en stages te lopen bij andere instituten in Nederland en daarbuiten.

Het panel is positief over de doelstellingen, inhoud en opzet van de opleiding. Het curriculum is goed vormgegeven en vertoont een sterke coherentie tussen de verschillende vakken over de jaren heen. De opleiding gaat uit van een gevarieerde instroom uit de domeinen psychologie, biologie, gezondheid, educatie, kinesiologie, bio-informatica of statistiek, maar biedt aankomende studenten vooralsnog geen mogelijkheden om eventuele deficiënties weg te werken.

Het programma maakt gebruik van een adequaat toetsstelsel. Het programma biedt een variatie aan toetsvormen die zijn afgestemd op de inhoud en leermethodes van de modules en voldoen aan het niveau van een onderzoeksmaster. De opleiding borgt de objectiviteit en transparantie van haar toetsstelsel door gebruik te maken van standaard beoordelingsformulieren en de inzet van twee assessoren bij de beoordeling van stages en afstudeertraject. Het eindwerk bestaat uit een onderzoeksstage en master thesis waarin alle beoogde eindkwalificaties, en daarmee de onderzoeksbekwaamheid, van de student wordt getoetst. Het panel gaat ervan uit dat de examencommissie de toetsinhouden van het programma zal bestuderen om na te gaan of deze de beoogde eindkwalificaties toetsen en voldoen aan het vereiste niveau.

Voorts stelt het panel vast dat het programma financieel haalbaar is en dat de Faculteit en de VU voldoende garanties bieden voor studenten om het gehele programma te doorlopen.

Concluderend kan worden gesteld dat het panel zeer positief is over het doel en de inhoud van de onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health. Het curriculum is zorgvuldig opgebouwd en ingebed in de uitmuntende onderzoeksomgeving van de afdeling Biologische Psychologie en het NTR. Deze kwaliteiten bieden volgens het panel uitstekende garanties voor een onderzoeksgericht programma waarin studenten tot onafhankelijke en

bekwame onderzoekers kunnen worden opgeleid. Naast deze positieve bevindingen ziet het panel een aantal ontwikkelingspunten die zijn besproken met de opleiding.

Het panel komt tot een eindoordeel 'positief' ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding wo-onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health (research) van de Vrije Universiteit Amsterdam en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 15 augustus 2017

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health (research) van de Vrije Universiteit Amsterdam,

Prof. dr. Jozien Bensing
(voorzitter)

Dr. Jesseka Batteau
(secretaris)

Prof. dr. Jan Eggermont
(vicevoorzitter)

2 Werkwijze

De NVAO heeft een panel vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Voorzitter: Prof. dr. Jozien Bensing (voorzitter), gewezen voorzitter KNAW-commissie Gedragwetenschappen en hoogleraar klinische en gezondheidspsychologie, Universiteit Utrecht, ook verbonden aan het NIVEL (Netherlands Institute for Health Services Research);

Leden:

- Vicevoorzitter: Prof. dr. Jan Eggermont, gewezen lid KNAW-commissie Biomedische Wetenschappen; hoogleraar Celfysiologie en gewezen vicedecaan Faculteit Geneeskunde, KU Leuven;
- Prof. dr. Harold Snieder, hoogleraar Genetic Epidemiology, UMCG, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Johan Denollet, hoogleraar Medical Psychology en directeur Research Institute CoRPS – Center of Research on Psychology in Somatic diseases, Tilburg University;
- Student-lid: Lennart van Doremalen MSc, OZM Experimental Physics en thans promovendus Subatomic Physics, Universiteit Utrecht.

Het panel is bijgestaan door Michèle Wera, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en drs. Astrid Koster, secretaris. De voorzitter van het panel, prof. dr. Jozien Bensing, en de secretaris, drs. Astrid Koster, hebben vanwege gezondheidsredenen niet deel kunnen nemen aan het locatiebezoek. Prof. dr. Jan Eggermont heeft als plaatsvervangend voorzitter opgetreden; dr. Jesseka M. Batteau, zelfstandig adviseur, is als plaatsvervangend secretaris voor deze visitatie aangesteld.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791) in acht genomen alsook de onderscheidende kenmerken van onderzoeksmasters zoals neergelegd in het NVAO-document 'Richtlijn beoordeling onderzoeksmasters vanaf 1 september 2015' (23 april 2015).

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten (informatiedossier) op de beoordeling voorbereid. Op basis van deze informatie hebben de panelleden hun eerste bevindingen en vragen geformuleerd. Deze zijn door de secretaris, (drs. Astrid Koster) geïnventariseerd en vervolgens ter bespreking voorgelegd tijdens de voorbereidende panelbijeenkomst op 14 juni 2017. Tijdens deze bijeenkomst heeft het panel haar initiële bevindingen besproken en nadere thema's en vragen uitgewerkt die zij gedurende de visitatie aan de orde wilde laten komen. Ook heeft het panel documentatie doorgenomen die door de aanvrager op locatie ter inzage beschikbaar was gesteld. In bijlage 3 van dit adviesrapport is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft bestudeerd in het kader van de visitatie.

Op 15 juni 2017 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding.

Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris (dr. Jesseka Batteau) een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna de voorzitter het conceptrapport heeft vastgesteld op 15 augustus 2017. Het adviesrapport is op 16 augustus 2017 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op <datum> gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot xxx, waarna de voorzitter het definitieve rapport heeft vastgesteld op <datum>.

Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op <datum> aan de NVAO aangeboden.

3 Opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Vrije Universiteit Amsterdam
Opleiding:	wo-onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health (research)
Varianten:	voltijd
Graad:	Master of Science
Afstudeerrichtingen:	nvt
Locatie:	Amsterdam
Studieomvang (EC):	120
CROHO-onderdeel:	Gedrag en maatschappij (zoals bevestigd door het panel)

3.2 Profiel instelling

Met tien faculteiten, vijftig bacheloropleidingen en bijna honderd masteropleidingen profileert de Vrije Universiteit Amsterdam (VU) zich als een brede instelling waarin de vrije en open communicatie van ideeën gestimuleerd worden en universitaire waarden als academische vrijheid en onafhankelijkheid centraal staan. In haar instellingsplan voor 2015-2020 geeft de VU aan zich toe te leggen op de versterking van de verbinding tussen wetenschap en samenleving. Deze focus is uitgewerkt in vier profilerende thema's, te weten: 1. Governance for Society; 2. Human Health & Life Sciences; 3. Connected World; 4. Science for Sustainability.

3.3 Profiel opleiding

De beoogde research master Genes, Behaviour and Health streeft ernaar onafhankelijke en bekwame onderzoekers op te leiden binnen het domein van de gedragsgenetica, tweelingonderzoek en genetische epidemiologie, met een nadruk op gedrag en gezondheid. De opleiding (ondergebracht bij het departement Biological Psychology en onderdeel van de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen) zoekt aansluiting bij de meest recente ontwikkelingen op het gebied van de genetica en heeft een sterke verbinding met een belangrijk instituut binnen de VU, het Nederlands Tweelingen Register (NTR). De research master valt onder het profilerings-thema 'Human Health & Life Sciences' van de VU en zal verbonden zijn met twee gezamenlijke en interdisciplinaire onderzoeksinstituten van de VU, VUmc en AMC: de Amsterdam Public Health Institute en de Neuroscience Campus Amsterdam.

Op dit moment bestaat er landelijk geen andere (research) masteropleiding met een focus op gedragsgenetica. Daarmee is de beoogde opleiding in Nederland uniek.

4 Beoordeling

Bij de opleidingsbeoordeling is gebruikt gemaakt van het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (2014, Nr. 36791).

De Vrije Universiteit Amsterdam heeft op 14 juni 2016 een positief oordeel gekregen over de instellingstoets kwaliteitszorg van de NVAO en om die reden is het beperkte kader voor de beoordeling van nieuwe opleidingen als uitgangspunt genomen. De beoordeling is tot stand gekomen op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding en was gericht op vier vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Hoe wil de opleiding dit realiseren?
3. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
4. Zijn er voldoende financiële middelen?

Deze vier vragen zijn vertaald in vier standaarden. Over de standaarden heeft het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel gegeven op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Daarnaast heeft het panel bij haar vraagstelling en beoordeling de nadere uitwerking voor onderzoeksmasters als uitgangspunt genomen, zoals door de NVAO vastgelegd in het document 'Richtlijn beoordeling onderzoeksmasters vanaf 1 september 2015' (23 april 2015).

4.1 Standard 1 – Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Zoals in het informatiedossier van de beoogde opleiding staat beschreven, beoogt de research masteropleiding Genes, Behaviour and Health onderzoekers op te leiden binnen het domein van gedragsgenetica, tweelingenonderzoek en genetische epidemiologie, met een nadruk op gedrag en gezondheid. De aanleiding voor deze research master houdt verband met de toenemende integratie en toepassing van genetische kennis in de levenswetenschappen en de sociale wetenschappen, en de groeiende vraag naar bekwame onderzoekers die interdisciplinair kunnen opereren en die in staat zijn te anticiperen op, en bij te dragen aan, ontwikkelingen die leiden tot nieuwe inzichten in de complexe interacties tussen genen, omgeving, gedrag en gezondheid.

De opleiding heeft de Dublin Descriptoren als uitgangspunt genomen bij de formulering van de beoogde eindkwalificaties: 1. Knowledge and Understanding; 2. Applying Knowledge and Understanding; 3. Judgement Formation; 4. Communication; 5. Learning Skills. De opleiding benoemt in totaal 19 eindkwalificaties die studenten gedurende de twee jaar van de studie

dienen te behalen.¹ Het informatiedossier maakt middels een tabel inzichtelijk hoe deze eindkwalificaties in het programma aan bod komen.²

Overwegingen

Het panel heeft de beoogde eindkwalificaties van de opleiding bestudeerd en stelt vast dat deze wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie voldoende zijn geconcretiseerd, blijk geven van een duidelijke onderzoeksgerichtheid en voldoen aan internationale eisen door de verbinding met de Dublin Descriptoren. Volgens het panel zijn de eindkwalificaties over het geheel genomen helder beschreven en in overeenstemming met de filosofie van de beoogde nieuwe researchmaster. Het panel acht de beoogde eindkwalificaties van hoog academisch niveau, en passend binnen het kader van het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Met andere woorden, het onderzoeksgerichte karakter van de opleiding komt in de beoogde leerresultaten duidelijk naar voren en voldoet daarmee aan de 'Richtlijn beoordeling onderzoeksmasters vanaf 1 september 2015' (23 april 2015) van de NVAO.

Het panel is zeer positief over de heldere en coherente wijze waarop het doel, de opzet en inhoud van de beoogde opleiding in het informatiedossier zijn gepresenteerd. Uit zijn gesprekken met docenten en leidinggevendenden maakt het panel op dat de betrokkenen goed hebben nagedacht over de doelstellingen en inhoud van de research master en hier gezamenlijk op hebben gereflecteerd. Het panel heeft dan ook veel waardering voor de cultuur van openheid, samenwerking en reflectie die de betrokkenen uitdragen.

Het panel stelt vast dat er geen vergelijkbare (onderzoeks)master is op het gebied van de gedragsgenetica. Het onderschrijft met de aanvrager de stelling dat er binnen het betreffende wetenschappelijk domein(en) behoefte is aan een opleiding die studenten traint om onderzoek te doen naar de interactie tussen genen, gedrag, omgeving en gezondheid.

Het panel bevestigt de noodzaak, uniciteit en onderzoeksgerichtheid van de opleiding, maar plaatst voorzichtige kanttekeningen bij de titel van de research master. De opsomming van de drie begrippen 'genes', 'behaviour', 'health' laat ruimte voor interpretatie en kan tot verkeerde verwachtingen leiden bij aankomende studenten en wellicht ook bij het werkveld ten aanzien van de inhoud van het programma. Het panel zou de opleiding dan ook willen uitnodigen om na te gaan of de titel scherper geformuleerd kan worden zodat deze beter weergeeft waar het zwaartepunt van de opleiding ligt.

Zoals aangegeven is het panel van oordeel dat het merendeel van de eindkwalificaties voldoende concreet is uitgewerkt. Op sommige onderdelen ziet zij nog ruimte voor een verscherpte, meer complete formulering van de eisen. Zo zijn de beoogde eindkwalificaties onder de Dublin Descriptor Judgement Formation bijvoorbeeld nog relatief open geformuleerd: de student moet kunnen reflecteren op ethische en sociale kwesties (JF3), maar aan welke inhoudelijke eisen die reflectie moet voldoen, is niet gepreciseerd. Naast het vermogen tot reflecteren zouden studenten bijvoorbeeld ook kennis moeten verkrijgen over de juridische aspecten van het onderzoeksdomein, aldus het panel.

¹ Zie pagina 2- 4 van het informatiedossier

² Zie hiervoor tabel 1.1 in appendix 1 van het informatiedossier.

Aangaande de arbeidsmarktoriëntatie stelt het panel vast dat de opleiding zich ervan bewust is dat er transferabel skills worden aangeleerd, maar zou haar willen aanmoedigen dit explicieter te communiceren in haar documentatie en naar de studenten toe.

Conclusie

Voldoet.

4.2 Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Onderzoeksomgeving

Het programma wordt verzorgd door onderzoekers van de meermaals als excellent beoordeelde afdeling Biologische Psychologie van de VU. De afdeling heeft bij opeenvolgende onderzoeksevaluaties, waarin het SEP³-protocol als uitgangspunt is genomen, bijzonder hoge scores ontvangen.⁴ De opleiding maakt voor onderwijs- en onderzoeksdoeleinden gebruik van het Nederlands Tweelingen Register (NTR). Via haar (inter)nationale onderzoeksnetwerken en samenwerkingsverbanden (zie appendix 8 van het informatiedossier) biedt de opleiding haar studenten de mogelijkheid keuzemodules te volgen en stages te lopen bij andere instituten in Nederland en daarbuiten, waaronder in de Verenigde Staten de University of Notre Dame (Indiana) en Avera Institute for Human Genetics (South Dakota).

Curriculum

De onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health (120 EC) bestrijkt twee jaar. Elk jaar bestaat uit twee semesters, die op hun beurt zijn opgebouwd uit drie periodes: twee van acht academische weken en een periode van vier academische weken. Het programma biedt negen vakken aan met een omvang van 6 EC en twee stageperiodes aan het einde van elk jaar, Internship I en Internship II, met een omvang van respectievelijk 24 EC en 30 EC. Naast de negen vakken die door de afdeling Biologische Psychologie worden aangeboden, hebben studenten ook de mogelijkheid om twee *electives* te volgen bij andere research masterprogramma's (binnen de eigen Faculteit, bij een van de andere Faculteiten van de VU, of bij een andere universiteit) om hun kennis en vaardigheden te verdiepen of te verbreden.

In het eerste semester van jaar 1 leren studenten over de huidige stand van zaken in het wetenschappelijke domein van gedragsgenetica en leren de basisvaardigheden om gedragsgenetische analyses te kunnen uitvoeren, waarbij zij de relatie tussen genen en fenotypische eigenschappen exploreren. Studenten leren in het eerste jaar ook over de biologische systemen (het brein, het hormonale- en immuunsysteem, en het autonoom zenuwstelsel) die worden beïnvloed door genetische variatie en het belang daarvan voor gedrag en gezondheid. De kennis, onderzoeks- en data-analysevaardigheden die de studenten in dat deel van het jaar eigen maken, worden geïntegreerd toegepast in een onderzoeksproject dat plaatsvindt gedurende de eerste stage in periode 5 en 6 van het academisch jaar. De eerste stage is bedoeld als kennismaking met dataverzameling, -

³ Standard Evaluation Protocol

⁴ Zie appendix 9 en 10 van het informatiedossier.

verwerking en/of –analyse en het verwerken van (een deel van) de bevindingen in een onderzoeksverslag.

Het tweede jaar bouwt voort op de kennis en vaardigheden die studenten in het eerste jaar hebben opgedaan en richt zich op *complex modelling* van de interactie tussen genen en omgeving, epigenetica, de theoretische basis van biometrische en populatiegenetica en de toepassing daarvan binnen de psychologie en de geneeskunde. Deze kennis en vaardigheden worden geïntegreerd in het vak Grant Writing and Science Communication in het tweede semester van jaar 2. Daarin maken studenten kennis met de procedures die gevolgd moeten worden bij het schrijven van een onderzoeksaanvraag. Tijdens de tweede stage (periode 4 tot 6) voert de student zelfstandig onderzoek uit, vaak buiten de eigen Faculteit en in een (inter)nationale onderzoekscontext. Gedurende beide stages is de student in de gelegenheid alle fases van onderzoekscyclus te doorlopen: hij/zij wordt betrokken bij de dataverzameling van lopend onderzoek en maakt gebruik van al verzamelde data voor het eigen onderzoeksproject.

De tweede stage verschilt van de eerste in duur (30 EC), de aard van de begeleiding (de student krijgt minder supervisie en dient zelfstandig onderzoek uit te kunnen voeren) en het eindproduct: de tweede stage mondt uit in de thesis en een eindpresentatie.

De opleiding kiest nadrukkelijk voor een geïntegreerde, holistische benadering bij het overbrengen van kennis en vaardigheden, waarbij theorie, methodiek en de toepassing daarvan op ‘real-life’ data in samenhang met elkaar worden gedoceerd.

Academische vaardigheden, academische integriteit, internationale competentie en de ethische, juridische en maatschappelijke implicaties (ELSI) van het onderzoeksdomein worden niet als aparte modules aangeboden, maar via opdrachten, klassikale discussies en gerichte colleges geïntegreerd in de verschillende vakken in het curriculum. Gedurende het programma werken studenten aan een portfolio met opdrachten die verband houden met deze thema’s. Het portfolio moet volledig zijn afgerond en de opdrachten met een voldoende afgesloten voordat de student de masterthesis indient en de graad MSc kan verkrijgen.

Toelating

Het informatiedossier van de beoogde opleiding geeft een beschrijving van de toelatingscriteria en -procedures. De onderzoeksmaster richt zich op (inter)nationale studenten die voldoende achtergrond hebben in de statistiek, biologie en psychologie. Nederlandse studenten kunnen zich aanmelden als zij een bachelor diploma hebben in het domein van de psychologie, biologie, gezondheid, educatie, kinesiologie, bio-informatica of statistiek. Omdat internationale studenten in de meeste gevallen een bacheloropleiding hebben gevolgd met een bredere oriëntatie, wordt van deze studenten verwacht dat zij een ‘major’ in een van de genoemde domeinen hebben gevolgd.

De opleiding zal beoogde studenten selecteren op basis van eerder gevolgde opleidingen, cijfergemiddelden, motivatie en andere relevante prestaties en activiteiten. Zij volgt daarbij de selectiecriteria geformuleerd voor bestaande research masters binnen het domein van de Psychologie (tevens vastgelegd in de OER⁵ 2016/2017). De opleiding vereist dat studenten minimaal een gemiddeld eindcijfer van 7,5/10 (of een equivalent daarvan) voor de bacheloropleiding hebben behaald, maar laat ook ruimte voor de selectie van studenten op basis van andere competenties en prestaties die goed aansluiten bij het doel en de

⁵ onderwijs- en examenregeling

oriëntatie van de opleiding. Studenten die geen Engelstalige vooropleiding hebben gevolgd, moeten middels een test aantonen dat zij het Engels voldoende beheersen (minimaal een IELTS-score van 6,5, een papieren TOEFL-testscore van 580, een internet TOEFL-testscore van 92-93 of een A, B of C binnen de Cambridge Advanced English classificatie).

Staf

Het beoogde programma zal worden verzorgd door de stafleden van de afdeling Biologische Psychologie. De modules worden gecoördineerd door tien vaste stafleden, waaronder vier professoren, die beschikken over veel onderwijs- en onderzoekservaring. Zij worden bijgestaan door zes gepromoveerde docent-onderzoekers die een deel van het onderwijs verzorgen. Het informatiedossier biedt een overzicht van de verschillende specialisaties en cv's van alle betrokken stafleden en docenten. Alle docenten beschikken over een kwalificatie Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), of zijn daarmee bezig, zo heeft het panel kunnen vaststellen. Voor de start van het programma zullen alle docenten BKO-gekwalificeerd zijn. Volgens het informatiedossier zal het docent-student ratio op 1: (maximaal) 30 uitkomen. De opleiding heeft een opleidingscommissie aangesteld; het panel heeft tijdens het locatiebezoek gesproken met een docent-lid en de voorzitter van deze commissie.

Voorzieningen

Naast de faciliteiten die de VU al haar studenten biedt, zoals de digitale leeromgeving en de universiteitsbibliotheek, zullen de research master studenten gebruik maken van de technische en laboratoriumfaciliteiten van de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen. De Faculteit beschikt over de benodigde hightech laboratoriuminstrumentarium en –faciliteiten, zoals bio-informatica tools en high-performance computertechnieken en –apparatuur.

Naast de VU-brede studentbegeleiding (studieadviseurs, studentpsychologen en studentdecanen) zullen ook de programmadirecteur en *student counselors* van de opleiding toezien op de studievoortgang van studenten gedurende het programma. Gezien de kleinschaligheid van het programma (met maximaal 30 studenten bij aanvang), zullen ook de docenten in de gelegenheid zijn veel begeleiding en feedback te geven bij eventuele vragen van studenten.

Overwegingen

Onderzoeksomgeving

Het panel is zeer positief over de excellente onderzoeksomgeving waarin de opleiding is ingebed. Naast de hoge beoordelingen die de afdeling Biologische Psychologie bij opeenvolgende onderzoeksevaluaties heeft ontvangen, beschikt de opleiding over een uitstekende onderzoeksinfrastructuur in de vorm van het NTR, dat door zijn omvang en longitudinale opzet uniek is in de wereld en een grote aantrekkingskracht heeft op buitenlandse wetenschappers. De connectie met het NTR biedt de studenten toegang tot een rijk databestand met zowel educatieve mogelijkheden (verwerven van allerlei onderzoekstechnieken aan de hand van een gevalideerd bestand) als onderzoeksmogelijkheden (mogelijke onderwerpen voor internships en masterthesis). Dit sluit volgens het panel naadloos aan bij de opzet van de onderzoeksmaster. Het panel is zeer positief over de mogelijkheden voor studenten om via de vele (inter)nationale onderzoeksnetwerken en samenwerkingsverbanden deel uit te maken van lopend onderzoek waarin ook promovendi, junior en senior onderzoekers participeren. Het panel is dan ook van oordeel

dat de onderzoeksomgeving in alle opzichten tegemoetkomt aan de eisen gesteld in de 'Richtlijn beoordeling onderzoeksmasters vanaf 1 september 2015' (23 april 2015) van de NVAO (§ 4.4).

Curriculum

Het panel is positief over de opzet en inhoud van het curriculum van de onderzoeksmaster en stelt vast dat deze aansluiten bij de criteria die door de NVAO zijn geformuleerd voor onderzoeksmasters. Het programma is dusdanig opgebouwd dat er een goede afwisseling is tussen curriculaire elementen en werkvormen (lectures, opdrachten, presentaties, internships en portfolio) die het verwerven van de vooropgestelde onderzoeksgerichte leerdoelen (kennis, vaardigheden en attitude) goed ondersteunen. Het panel stelt vast dat er een duidelijke verbinding en afstemming is tussen de verschillende vakken over beide jaren heen. Daarnaast heeft het panel waardering voor de integrale, holistische benadering die de opleiding hanteert bij het doceren van theorie, methodologie en de praktische toepassing daarvan in de modules; daarmee is de verwevenheid van vakinhoud en onderzoeksvaardigheden binnen het programma gegarandeerd.

Deze integrale benadering wordt ook toegepast op thema's als academische integriteit, internationale competentie en de ethische, juridische en maatschappelijke implicaties (ELSI) van het onderzoeksdomein. Volgens het panel is de vormgeving van de ELSI-portfolio goed onderbouwd, maar brengt deze wel bepaalde uitdagingen met zich mee als het gaat om de beoordeling van het daadwerkelijk behaalde niveau. Zoals ook in het vorige hoofdstuk is aangegeven, denkt het panel dat het goed zou zijn als de opleiding de inhoudelijke doelstellingen van de ELSI-portfolio nader specificeert en vervolgens vertaalt naar opdrachten die de toetsing van de geformuleerde eindkwalificaties concreter maken. Met oog op de uitstroom naar een wetenschappelijk of een maatschappelijk beroepsprofiel zou het panel de opleiding willen aanmoedigen om – naar analogie met de ELSI-inhoud – de ontwikkeling van methodologische en statistische vaardigheden als een rode draad door het programma heen te laten lopen en het beoogde eindniveau van deze onderdelen te expliciteren. Een goede positionering en zichtbaarheid in het curriculum geldt eveneens voor de onder Standaard 1 aangehaalde transferabel skills. Beide elementen, methodologische competenties en transferabel skills, zijn van belang voor de professionele uitstroom van de afgestudeerden.

Toelating

Aangaande de toelating is het panel van oordeel dat de selectieprocedures en -criteria verder moeten worden uitgewerkt in de OER. De voorwaarden en criteria zijn nog relatief open gesteld (met veel ruimte voor uitzonderingen, bijvoorbeeld) en bevatten hier en daar onduidelijkheden (welke GPA wordt gehanteerd en hoe zwaar weegt deze eis?). Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding deze eisen helder en tijdig zal expliciteren zodat studenten die zich aanmelden weten aan welke voorwaarden zij dienen te voldoen. Omdat de opleiding instroom verwacht vanuit uiteenlopende richtingen zou het panel de opleiding willen uitnodigen om verder na te denken hoe zij de diverse instroom zal kanaliseren in het programma (bijvoorbeeld via een premaster of bijspijkercurssussen) zodat studenten daadwerkelijk het benodigde niveau hebben als het gaat om kennis van omics, methodologie en statistiek.

Staf

Zoals eerder aangegeven is het panel zeer positief over de kwaliteit van stafleden en docenten van de opleiding. Het programma wordt verzorgd door tien ervaren senior

onderzoekers, van wie vier hoogleraren en zes getalenteerde gepromoveerde docent-onderzoekers. Alle docenten zullen bij aanvang van de opleiding een BKO-kwalificatie hebben. De stafleden zijn verantwoordelijk voor de coördinatie van de modules en zijn ook bij de stages en afstudeertrajecten betrokken. Stafleden en docenten participeren in vele (inter)nationale onderzoeksconsortia en samenwerkingsverbanden met andere instituten en universiteiten. Via deze hoogwaardige netwerken worden studenten in staat gesteld geschikte stageplaatsen te vinden en gewenste keuzevakken te volgen. Daarnaast zorgen docenten via hun netwerken voor veel (inter)nationale uitwisselingmiddels gastcolleges en symposia.

Voorzieningen

Het panel is positief over de voorzieningen die de research master studenten ter beschikking staan. Naast de VU-brede voorzieningen, sluiten de technische en laboratoriumfaciliteiten van de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen in alle opzichten aan bij de oriëntatie en aard van de opleiding.

Conclusie

Voldoet.

4.3 Standaard 3 – Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De opleiding heeft in het informatiedossier het beoogde systeem van toetsing uiteengezet. De variatie in leer- en toetsmethodes van de modules is in een tabel inzichtelijk gemaakt en de inhoud, leerdoelen en toetsmethodes (formatief als summatief) zijn per module uitgewerkt in de Course Manual. In deze programmahandleiding heeft de opleiding voor elke module een toetsvoorbeeld bijgevoegd met daarbij een beschrijving van de beoordelingscriteria, de weging en een aantal voorbeeldantwoorden. De meeste modules maken gebruik van een serie van kleinere toetsen die worden afgesloten met een eindtentamen/eindproduct (schriftelijk tentamen, essay, onderzoeksverslag). Studenten hebben twee keer per jaar de gelegenheid om een eindtentamen af te leggen: aan het einde van de module en in de hertentamenperiode.

De procedures rondom stages en afstuderen zijn vastgelegd in een handleiding. De opleiding heeft een stagecoördinator aangesteld (een staflid van de afdeling Biologische Psychologie) die in samenspraak met de programmacoördinator verantwoordelijk is voor de begeleiding van studenten bij het vinden van geschikte stageplaatsen en de monitoring van de voortgang van de stagetrajecten. De stagecoördinator benoemt twee assessoren binnen de afdeling om de master thesis te begeleiden en te beoordelen. De stagecoördinator is ook de contactpersoon voor de externe begeleider bij de organisatie waar de stage plaatsvindt. De eerste assessor begeleidt studenten zowel inhoudelijk als procesmatig en ondersteunt hen bij het schrijven van een onderzoeksplan. De beoordeling van de stage (40%) wordt door de eerste assessor in samenspraak met de externe stagebegeleider gedaan. De eerste en tweede assessor beoordelen gezamenlijk de thesis (45% van het cijfer) en de eindpresentatie (15% van het cijfer).

Het panel heeft tijdens het bezoek gesproken met de beoogde examencommissie van de opleiding. De examencommissie ziet op dit moment toe op de kwaliteit van toetsing van drie

onderzoeksmasters binnen de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen; de onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health zal als vierde opleiding aan hun dossier worden toegevoegd. De examencommissie heeft het toetsysteem en de toetsmethoden van de opleiding bestudeerd en beschouwt deze als passend bij het niveau en de aard van een research master. Op basis van de verstrekte informatie heeft de examencommissie de opleiding geadviseerd om de ELSI-portfolio dusdanig vorm te geven dat het getoetst kan worden op geformuleerde leerdoelen.

Overwegingen

Het panel stelt op basis van genoemde informatie vast dat de opleiding gebruik maakt van gevarieerde toetsvormen die aansluiten bij het niveau van een onderzoeksmaster en afgestemd zijn op de leerdoelen en – methoden van elke module. Het panel is ook positief over het niveau, de inhoud en de vorm van de toetsvoorbeelden die het in de Course Manual heeft kunnen bestuderen. De cursusbeschrijvingen laten zien dat de eindkwalificaties in meerdere vakken aan bod komen en dat de leerstof en –doelen van de modules op adequate wijze zijn vertaald in opdrachten en vraagstellingen die qua complexiteit en moeilijkheidsgraad voldoen aan het niveau van een research master. De opleiding maakt gebruik van het vier-ogen principe en standaardformulieren als het gaat om de beoordeling van de internships en het afstudeertraject. De toetsing en beoordeling gebeurt op een inzichtelijke en betrouwbaar wijze, aldus het panel.

De opleiding heeft ten aanzien van het eindwerk criteria geformuleerd die aansluiten bij het niveau en de aard van een onderzoeksmaster. Het panel stelt dan ook vast dat de opleiding wordt afgesloten met een substantiële proef van onderzoeksbekwaamheid, die van waarde is voor de desbetreffende wetenschappelijke discipline (onderscheidend kenmerk in de 'Richtlijn beoordeling onderzoeksmasters van de NVAO). Gedurende de tweede stage voert de student zelfstandig onderzoek uit in een externe, vaak internationale, onderzoeksomgeving. Het afstudeeronderzoeksproject sluit aan bij de thema's van het lopend onderzoek bij de stage-organisatie en de thesis moet als artikel in peer-reviewed tijdschrift gepubliceerd kunnen worden. Alle beoogde eindkwalificaties worden in het afstudeertraject getoetst.

Op basis van het gesprek met de examencommissie gaat het panel ervan uit dat wanneer deze commissie eenmaal is geïnstalleerd zij naast de beoordeling van het toetsysteem en de toetsmethoden, ook systematisch de toetsinhouden van de modulen onder de loep zal nemen om – met name in de opstartfase van het programma – na te gaan of deze voldoen aan het vereiste niveau van onderzoeksmaster.

Conclusie

Voldoet.

4.4 Standaard 4 – Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

De opleiding verwacht dat er gemiddeld 30 studenten per jaar zullen instromen. Het informatiedossier geeft een overzicht van de verwachte inkomsten en uitgaven in de periode tot 2025, uitgaande van een toenemend aantal studenten. De verwachting is dat de

opleiding pas na vier jaar nipt break even zal bereiken. Wanneer het aantal studenten niet stijgt, zal dit na vijf jaar plaatsvinden, zo is de verwachting.

De Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen en het VU Universiteitsbestuur hebben nadrukkelijk hun steun toegezegd voor het lanceren van deze nieuwe research master. De Faculteit garandeert dat studenten het programma kunnen afronden binnen een redelijke termijn en dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. (Zie hiervoor garantiebrieven van 31 januari 2017, appendix 16 van het informatiedossier)

Overwegingen

Het panel heeft de financiële prognose bestudeerd en is van oordeel dat deze een realistische weergave biedt van de te verwachten kosten en baten. Op basis van de verstrekte informatie stelt het panel dan ook vast dat het programma financieel haalbaar is en dat de Faculteit en de VU voldoende garanties bieden voor studenten om het gehele programma te doorlopen.

Conclusie

Voldoet.

4.5 Algemene conclusie

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de nieuwe opleiding als positief.

4.6 Aanbevelingen

Naast deze positieve conclusie brengt het panel de volgende ontwikkelingspunten onder de aandacht zoals deze ook zijn besproken met de opleiding:

- het panel nodigt de opleiding uit na te gaan of er manieren zijn om de titel scherper te formuleren zodat deze beter aangeeft waar het zwaartepunt van de opleiding ligt;
- het panel moedigt de opleiding aan om de beoogde eindkwalificaties onder de Dublin Descriptor Judgement Formation verder te expliciteren, met name als het gaat om de eisen omtrent JF3, en deze vervolgens te vertalen naar opdrachten in de ELSI-portfolio die deze doelstellingen toetsen;
- het panel wil de opleiding aanmoedigen om de ontwikkeling van methodologische en statistische vaardigheden als een rode draad door het programma heen te laten lopen en het beoogde eindniveau van deze onderdelen te expliciteren.
- met het oog op de professionele uitstroom van de afgestudeerden suggereert het panel om transferabel skills voldoende zichtbaarheid in het curriculum te geven.
- aangezien de opleiding instroom verwacht vanuit uiteenlopende richtingen denkt het panel dat het goed zou zijn wanneer de opleiding verder nadenkt over hoe zij de diverse instroom kan kanaliseren in het programma.

4.7 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen:
Master of Science.

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding:
Gedrag en Maatschappij.

5 Oordelen

Standaarden
1 Beoogde eindkwalificaties
2 Onderwijsleeromgeving
3 Toetsing
4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen
Algemene conclusie

Bijlage 1 – Panel

- Prof. dr. Jozien Bensing (*voorzitter*), gewezen voorzitter KNAW-commissie Gedragwetenschappen en hoogleraar klinische en gezondheidspsychologie, Universiteit Utrecht, ook verbonden aan het NIVEL (Netherlands Institute for Health Services Research);
- Prof. dr. Jan Eggermont (*vicevoorzitter*) gewezen lid KNAW-commissie Biomedische Wetenschappen; hoogleraar Celfysiologie en gewezen vicedecaan Faculteit Geneeskunde, KU Leuven;
- Prof. dr. Harold Snieder, hoogleraar Genetic Epidemiology, UMCG, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Johan Denollet, hoogleraar TS Social and Behavioural Sciences, Medical and Clinical Psychology en directeur Research Institute CoRPS – Center of Research on Psychology in Somatic diseases, Tilburg University;
- Lennart van Doremalen MSc (*student-lid*), OZM Experimental Physics en thans promovendus Subatomic Physics, Universiteit Utrecht.

1

Prof. dr. Jozien Bensing (*voorzitter*), gewezen voorzitter KNAW-commissie Gedragwetenschappen en hoogleraar klinische en gezondheidspsychologie, Universiteit Utrecht, ook verbonden aan het NIVEL (Netherlands Institute for Health Services Research)

Jozien Bensing is als psycholoog altijd werkzaam geweest in de gezondheidszorg. Na haar studie klinische psychologie aan de Universiteit Utrecht is zij als wetenschappelijk onderzoeker gaan werken bij het toenmalige Nederlands Huisartsen Instituut (NHI).

Jozien Bensing promoveerde aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op een proefschrift over arts-patiënt communicatie. In 1985 werd zij directeur van het NIVEL (Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg). Sinds 1993 combineert zij deze functie met een parttime hoogleraarschap aan de Universiteit Utrecht (leeropdracht: gezondheidspsychologie). Zij is president van de European Association for Communication in Health Care (EACH), lid van de Advisory Board van Patient Education and Counseling en lid van de editorial board van the International Journal of Psychiatry in Health Care. Daarnaast bekleedt zij diverse advies- en bestuursfuncties op het grensvlak van wetenschap, beleid en gezondheidszorg. Zo is zij onder andere lid van de Gezondheidsraad, de Adviesraad Wetenschap en Technologiebeleid (AWT), de Sociaal-Wetenschappelijke Raad van de KNAW (lid dagelijks bestuur), het Nationaal Regieorgaan Genomics, en van diverse commissies van ZON/MW (o.a. voorzitter van de programmacommissie Geestkracht). Tevens is zij lid van de Raad van Toezicht van het Erasmus Medisch Centrum en van de Erasmus Universiteit, beide in Rotterdam

2

Prof. dr. Jan Eggermont (*vicevoorzitter*), gewezen lid KNAW-commissie Biomedische Wetenschappen; hoogleraar Celfysiologie en gewezen vicedecaan Faculteit Geneeskunde, KU Leuven

Jan Eggermont is a cell physiologist studying cellular systems for ion and lipid transport and their role in human diseases such as neurodegenerative disorders. He graduated as MD (1987) and PhD (1991) at KU Leuven, Belgium. After a postdoctoral fellowship at University

of Oxford (1991-1993) he obtained tenure at the Faculty of Medicine, KU Leuven (1994). Currently he is full professor at the Department of Cellular and Molecular Medicine at KU Leuven and teaches cell biology and physiology in the Faculty of Medicine at KU Leuven. He has held various management positions. As director of the Doctoral School Biomedical Sciences at KU Leuven (2006-2012) he took a particular interest in international recruitment, transferable skills development and career perspectives of young researchers. From 2011 to 2016, he was vice dean of the Faculty of Medicine at KU Leuven during which period he was responsible for quality assurance of undergraduate biomedical education, examination and assessment policy and internationalization of undergraduate education. Since 2015, he is chair of the Board of Examiners for the admission examinations for medical doctors and dentists in Flanders.

3

Prof. dr. Johan Denollet, hoogleraar Medical Psychology en directeur Research Institute CoRPS, Tilburg University

Johan Denollet is a psychologist specialized in chronic somatic diseases. Between 1983-1999, he worked as a medical psychologist and researcher at the University Hospital of Antwerp. During this period, he also completed a 3-year training in behavioral therapy, and received his PhD (University of Ghent, 1992). In 2000, he started his academic career at Tilburg University, where he was the head of the Department of Medical and Clinical Psychology between 2002-2013, and now is the director of the Center of Excellence CoRPS (Center of Research on Psychological and Somatic diseases) since 2014. He developed a new 2-year master's program in medical psychology at Tilburg University, was awarded a NWO Vici grant in 2005, and received the Huibregtsen Award (2007) and JJ Groen Lifetime Award (2016) for his work on personality and cardiovascular disease. He has published more than 250 articles in international journals.

4

Prof. dr. Harold Snieder, hoogleraar Genetic Epidemiology, UMCG, Rijksuniversiteit Groningen

Harold Snieder is a genetic epidemiologist specialized in cardiovascular disease, obesity and type 2 diabetes. Since 1 November 2006, he heads the Unit of Genetic Epidemiology and Bioinformatics within the Department of Epidemiology, University Medical Center Groningen (UMCG). He has an MSc in exercise physiology and psychology from the Vrije Universiteit (Free University), Amsterdam, The Netherlands. He completed his PhD project 'Genetic epidemiology of risk factors of cardiovascular disease. A study of middle-aged twins' in 1996. In that same year he moved to London, UK where he joined the Twin Research & Genetic Epidemiology Unit, St. Thomas' Hospital studying the genetic epidemiology of common complex traits using linkage and association approaches with a main focus on cardiovascular disease. In October 2000, he moved to the Medical College of Georgia in Augusta, Georgia where he joined the Georgia Prevention Institute to study genetic risk factors in interaction with behavioural and environmental antecedents of cardiovascular disease in youth. He was awarded tenure on the 1st of July 2005 and received a joint appointment at the department of Biostatistics on December 1, 2005. He has published more than 300 articles in peer-reviewed journals and is a regular reviewer for funding agencies such as NIH and NWO and for journals such as Circulation, Hypertension, Diabetes and Psychosomatic Medicine.

5

Lennart van Doremalen MSc, PhD candidate in Subatomic Physics, Utrecht University, Netherlands (student-lid)

Lennart van Doremalen is a PhD candidate at the institute of Subatomic Physics at Utrecht University. He studied the research master 'Experimental Physics' and the bachelor 'Physics and Astronomy' at the same university. During his studies, he was co-founder of the student party Lijst Helder and student representative for this party in UU's University Council. From 2009 until 2010, he was the student board member of the Department of Physics. In 2012, he organised the International Conference of Physics Students (ICPS) in collaboration with fellow students. In addition, Lennart was an active member of the national student union LSVb, the local student union VIDUIS, and fulfilled several functions as board member or advisor next to his studies. He is also co-founder of the Utrecht municipality council party Student & Starter.

Het panel is bijgestaan door Michèle Wera MA, beleidsmedewerker NVAO en procescoördinator, en dr. Jesseka Batteau, zelfstandig adviseur en secretaris (NVAO-gecertificeerd).

Drs. Astrid Koster, secretaris, heeft bijgedragen aan de voorbereidingen voor de visitatie door een samenvattende inventarisatie te maken van de eerste bevindingen.

Alle panelleden en beide secretarissen hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bijlage 2 – Locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de opleiding op 15 juni 2017.

Locatie: Transitorium 2B12 (van der Boechorststraat 1, 1081 BT Amsterdam)

Programma:

9:30-10:30: opleidingsmanagement/ontwikkelteam

- prof. dr. Dorret Boomsma (beoogd opleidingsdirecteur)
- prof. dr. Eco de Geus (lid ontwikkelteam)
- dr. Gonneke Willemsen (lid ontwikkelteam)
- prof. dr. Jeroen Smeets (portefeuillehouder onderwijs)

10:45-11:45: (beoogde) docenten inclusief opleidingscommissie

- prof. dr. Meike Bartels (docent en voorzitter opleidingscommissie)
- prof. dr. Conor Dolan (docent)
- dr. Elsje van Bergen (docent)
- dr. Abdel Abdellaoui (docent)
- dr. Hamdi Mbarek (docent)
- dr. Anouk van Loon (lid opleidingscommissie)

12:00-12:30: (beoogde) examencommissie

- dr. Tjeert Olthof (voorzitter examencommissie)
- dr. Huib Looren de Jong (lid examencommissie)
- dr. Marit Sijbrandij (lid examencommissie)
- dr. Maarten Milders (lid examencommissie)

Bijlage 3 – Documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraagdossier (met o.m. externe evaluaties van het departement Biologische Psychologie VU)

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Course Manuals and Assessment information
- Placement Manual for Internships

Bijlage 4 – Afkortingen

ba	bachelor
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
EC	European Credits (studiepunten)
ELSI	Research into the ethical, legal, and social issues of clinical genetics
ma	master
MSc	Master of Science
NTR	Nederlands Tweelingen Register
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	onderwijs- en examenregeling
OZM	onderzoeksmaster
SEP	Standard Evaluation Protocol
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding wo-onderzoeksmaster Genes, Behaviour and Health (research) van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer 005482